

Socialnämndens lokalplan

2016

1	Inledning.....	3
1.1	Socialnämnden.....	3
1.2	Lokalanvändning	3
1.3	Kommunens planarbete	3
1.4	Hyreskostnader	3
2	Befolkningsutveckling	4
3	Prioriterade åtgärder 2016	4
4	Boenden för personer med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik.....	4
4.1	Gruppboende	4
4.2	Stödboende	4
4.3	Tränings och försökslägenheter	5
4.4	Bostad först.....	6
5	Boende för ensamkommande flyktingbarn	6
6	Daglig sysselsättning.....	6

1 Inledning

Värmdö kommun ska tillgodose verksamheternas behov av ändamålsenliga och kvalitetsmässigt bra lokaler till långsiktigt lägsta möjliga kostnader. Kommunen ska eftersträva balans mellan tillgång och efterfrågan på lokaler och anläggningar. Verksamheternas långsiktiga behov av lokaler ska uttalas i en lokalplan som respektive nämnd ansvarar för att årligen upprätta. Lokalplanen ska innehålla en analys av nämndens samlade lokalanvändning, behov av ytterligare lokaler och avveckling eller avställning av lokaler och ska omfatta behovet på kort (1-3 år) och lång sikt (4-10 år). Nämndens plan utgör efter beslut underlag till kommunens övergripande lokalförsörjningsplan.

1.1 Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att ge stöd, hjälp och service till människor som på grund av funktionsnedsättning, sociala och/eller ekonomiska svårigheter är i behov av det. Socialnämndens verksamheter är inom kommunens förvaltning fördelade på två avdelningar: Individ- och familjeomsorg (IFO) Myndighet och IFO Stöd och Service.

Avdelningen för IFO Myndighet ansvarar för mottagning, utredning, handläggning och beslut avseende i ärenden rörande individ- och familjeomsorg även rådgivning, stöd och information medan IFO Stöd och service utför det stöd och den service som erbjuds inom individ- och familjeomsorgen i såväl riktade insatser till enskilda individer som öppen verksamhet. Detta omfattar bland annat boenden, boendestöd, beroendemottagning, budget- och skuldrådgivning, ungdomsmottagning, familjerådgivning.

1.2 Lokalanvändning

De verksamhetslokaler som krävs för IFO-verksamheterna, utöver kontorslokaler till enheterna för myndighetsutövning och IFO Stöd och service, är i huvudsak bostäder för olika ändamål samt verksamhetslokaler för sysselsättning enligt Socialtjänstlagen (SoL).

1.3 Kommunens planarbete

Flera stora nybyggnadsområden planeras inom kommunen. Det kommer att ta flera år innan områdena är fullt utbyggda men behovet av att anpassa den kommunala servicen innan ett nytt område är fullt utbyggt är viktigt för att skapa en bra balans mellan tillgång och efterfrågan. Det kan innebära att kommunen får ett överskott av platser och ett sämre lokalutnyttjande under en begränsad tid. Det är därför redan i detaljplanearbetet strategiskt viktigt att hänsyn tas till kommunal service.

1.4 Hyreskostnader

Kommunen tillämpar internhyror för sina verksamhetslokaler. Hyresprincipen är att lokalkostnader ska betalas genom internhyror som ska motsvara självkostnaden. Avsikten med internhyressystemet är bland annat att uppmuntra lokaleffektivitet och att verksamheten ska ta ett tydligt ansvar för ökade driftskostnader beroende på investering i ny- och ombyggnad. Utgångspunkten är att samtliga hyresavtal för socialnämndens verksamheter ska utgå ifrån denna princip. En översyn av hyresavtalen behöver genomföras för att säkerställa att så är fallet.

2 Befolkningsutveckling

Ur ett befolkningsperspektiv är Värmdö en växande kommun, och tillväxten väntas fortsätta under den kommande tioårsperioden. I befolkningsprognosen för 2015-2024 beräknas antalet invånare i kommunen 2024 uppgå till ca 48 000 (lågalternativ), att jämföra dagens ca 40 500 invånare. Inom Socialnämndens ansvarsområden väntas tillväxten enligt ovan bland annat ge effekter i form av ökat behov av bostäder för personer med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik.

Under 2015 har antalet ensamkommande barn som anländer till Sverige och söker asyl ökat mycket kraftigt. Under 2015 sökte 35 369 stycken ensamkommande barn asyl i Sverige. För 2014 uppgick antalet till 7 049 stycken. Baserat på prognosen har Migrationsverket gjort en platsbehovsberäkning som visar på ett behov på 40 000 asylplatser för asylsökande ensamkommande barn för 2016. Denna ökning innebär givetvis även att Socialnämndens behov av bostäder för ensamkommande barn kommer att öka i hög grad.

3 Prioriterade åtgärder 2016

Utifrån de behov som finns i sammanställningen är följande åtgärder prioriterade:

- Skapa boendeplatser för ensamkommande flyktingbarn.
- Utifrån Åtgärdsplan för beroendevård i Värmdö kommun ta fram en strategisk plan för framtida verksamhetslokaler för boenden för personer med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik.
- Ta fram en strategisk plan för framtida lokaler för daglig sysselsättning.
- Genomföra en översyn av samtliga verksamheters hyresavtal för att säkerställa att de följer den hyresprincip som råder i kommunen.

4 Boenden för personer med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik

Socialnämnden är enligt SoL och LSS skyldig att tillhandahålla anpassat boende för personer som av olika skäl inte klarar av ett eget boende. Sådana boenden kan t.ex. vara skyddat boende för våldsutsatta och stödboende till en person med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik.

4.1 Gruppboende

Personer med beroendeproblematik och/eller psykisk problematik som inte klarar ett eget boende kan ha behov av plats i gruppboende. I dagsläget finns ett gruppboende på Kullagården som har plats för fem platser för personer med psykisk ohälsa i kommunen. Lokalerna är i behov av renovering.

Det finns ett behov av ett ytterligare gruppboende om tre till fem platser för unga vuxna med missbruksproblematik.

4.2 Stödboende

Stödboende är ett tillfälligt boende för personer som är under behandling för sin beroendeproblematik. I ett stödboende har varje person sitt eget rum och personal finns tillgänglig antingen under dagtid eller dygnet runt.

I rapporten Åtgärdsplan för beroendevård i Värmdö kommun framkommer att bristen på ett varierat utbud av boende inom kommunen är ett avgörande hinder för att ge enskilda tillräckligt bra insatser på hemmaplan och att detta fördyrar vården. Rapporten föreslår ett flertal åtgärder för att komma till rätta med denna brist. Bland annat föreslås att samtliga boendeplatser har nykterhet/drogfrihet som krav. Det innebär att antalet lågtröskelplatser framgent kan komma att minskas medan antalet drogfria boenden behöver öka. För att få en effektiv vårdkedja krävs också tre till fyra interna sviktplatser för att snabbt kunna komma tillbaka till sitt ordinarie boende vid t.ex. återfall. För att vårdkedjan ska fungera fullt ut behöver även möjligheten till ett eget boende i tränings- och försökslägenheter utvidgas, se nedan under punkterna 3.3 och 3.4.

Kommunen disponerar idag 34 boendeplatser fördelat enligt följande:

- Ängsvik - 7 platser nyktert och drogfritt stödboende med personal
- Länkhuset – 7 platser nyktert och drogfritt stödboende med tillsyn
- Strandvik – 9 platser nyktert och drogfritt stödboende med tillsyn
- Älvsby gård – 11 platser lågtröskelboende med personal och tillsyn

Flera av de fastigheter som nämnts ovan är i stort behov av att behöva byggas om eller renoveras för att vara ändamålsenliga. Gällande platserna på *Strandvik* löper hyresavtalet ut i början av 2016 varför behovet av nya platser är akut. Platserna på lågtröskelboendet på *Älvsby gård* bedöms minska då de insatser som ska erbjudas ska vara tydligt förändringsinriktade och syfta till nykterhet och drogfrihet. Platserna behöver dock finnas kvar under en omställningsperiod. Det finns ett fortsatt behov av stödboende med hög personaltäthet, liknande *Ängsvik*. Utöver detta behövs fler platser med hög personaltäthet, i jämförelse med dagens *Länkhushuset*. Detta boende behöver dock inte personal dygnet runt.

Samtliga boenden bör ses över och det långsiktiga behovet behöver fastställas med en utgångspunkt i Åtgärdsplan för beroendevård i Värmdö kommun.

Utöver kommunens egna stödboendeplatser köper Omsorgs- och välfärdssektorn platser i externa stödboenden. Under 2015 har dessa platser uppgått till 21 heltidsplatser. Dessa platser bör ses över för att säkerställa kostnadseffektiviteten.

4.3 Tränings och försökslägenheter

En träningslägenhet är ett boende där personen kan träna att bo och få möjlighet att få stöd för att framöver klara av eget boende. Lägenheten ska inte gå att ta över utan är ett tidsbegränsat boende. Den tid som personen bor i träningslägenhet ska kunna användas som ett referensboende för att kunna kvalificera sig till exempelvis en försökslägenhet.

Försökslägenheter är en slags förtur i bostadskön för personer som behöver stöd från socialtjänsten för att kunna klara och behålla ett boende. Det kan handla om skulder, sociala problem, psykiska problem eller en missbruksproblematik. Personerna ska ha fått relevant hjälp för sin problematik och bedömas ha förutsättningar att klara eget boende. Det ska finnas en realistisk möjlighet att kunna överta förstahandskontrakt på lägenheten.

Det finns ett behov av minst tre träningslägenheter och minst tre försökslägenheter. Lägenheterna kan tillhandahållas genom kommunala eller privata värdar, paviljonger som hyrs/köps av kommunen alternativt att man ställer om de interna boendena till tränings- eller försökslägenheter.

4.4 Bostad först

Bostad först är ett permanent boende utan krav på medverkan i behandling utan ett stadigvarande boende erbjuds först och sedan sätts individuella insatser in. Boendena ska erbjudas personer som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden. Uppskattningsvis behövs minst fem lägenheter om året för detta ändamål. Lägenheterna kan tillhandahållas genom kommunala eller privata värdar, paviljonger hyrs/köps av kommunen eller att avtal tecknas med Stockholm stads bostadsförmedling och privata värdar i andra kommuner. Idag finns det inga lägenheter för Bostad först.

5 Boende för ensamkommande flyktingbarn

Värmdö kommuns överenskommelse med Länsstyrelsen angående mottagande av asylsökande ensamkommande flyktingbarn och ungdomar omfattade 23 asylplatser för 2015. I december 2015 hade kommunen tagit emot ca 110 barn. Fördelningstalet för Värmdö kommun för år 2016 är 171 platser.

Majoriteten av de barn som tas emot i Värmdö kommun är 16 år när de kommer. Kommunen har ansvaret för ensamkommande ungdomar minst till dess att de fyller 18 år. I praktiken kvarstår emellertid ofta ungdomarnas behov av stöd och hjälp, och därmed även kommunens ansvar, fram till att ungdomarna fyller 21 år. Det innebär att kommunen i de flesta fall ansvarar för dem under fyra till fem år.

Under 2016 behöver kommunen skapa en fungerande bostadskedja för de ensamkommande flyktingbarn som anvisas till kommunen; från asylboende till PUT-boende och sedan ut i stödboende, för att sedan hitta egen bostad.

Idag saknas boenden för asylsökande ensamkommande flyktingbarn inom kommunen. När ett ensamkommande flyktingbarn beviljats uppehållstillstånd ska barnet enligt planen flytta till kommunens HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn, Äppelbo. I Äppelbo finns idag tio platser varför behovet av ytterligare platser är akut.

Nästa steg i boendekedjan är Mellanbo, som är ett träningsboende för ungdomar som har bott i Sverige en tid och börjar närma sig vuxen ålder behöver träna på att leva ett självständigt liv. I Mellanbo finns i dagsläget fem platser. När ungdomen är redo att leva ett självständigt liv är nästa steg ett eget boende. För båda dessa boenden behövs ett utökat antal platser.

Sammanfattningsvis betyder ovanstående att Socialnämnden har ett akut behov av ytterligare platser för såväl asylsökande, HVB-hem som träningslägenheter för att kunna erbjuda de ensamkommande flyktingbarn som anvisas till kommunen nödvändigt stöd och hjälp.

6 Daglig sysselsättning

Insatsen daglig sysselsättning enligt SoL syftar till att säkerställa att personer som p.g.a. en funktionsnedsättning inte kan ha ett ordinarie arbete, ska ha en meningsfull sysselsättning. Personer inom daglig sysselsättning kan arbeta t.ex. med snickeri, textilarbete, trädgårdsskötsel eller hantverk av olika slag.

Sysselsättningsverksamheter inom Socialnämndens områden bedrivs idag i lokaler på följande adresser: Skärgårdsvägen 15 (Ekhaga), Sveavägen 1 (Furubacken) och Värmdögatan 3.

Planarbete pågår för Ekhaga vilket innebär att verksamheten på sikt inte kan finnas kvar.

Furubacken har ett underhållsbehov av tak. Stora huset har vintertid även stora problem med värme.

Värmdögatan ägs av en extern hyresvärd och förhyrs direkt av nämnden. Det innebär att kommunens fastighetsenhet inte har ansvar för underhållet i lokalen. Behov av att se över hiss, elsystem, toaletter och fönster föreligger.

Utöver detta har verksamhet tidigare bedrivits på Skärgårdsvägen 14 (SMU-gården). Den lokalen har dock lämnats i december 2015 och ny lokal planeras i nuläget att förhyras i Gustavsbergs centrum.